

УДК 37.014.5:004.9

РОЛЬ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА В СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Людмила Керницька,
викладачка інформатики, ДНЗ
«Деражнянський центр професійної освіти»,
<https://orcid.org/0009-0005-1190-2661>
e-mail: lydaker751@gmail.com

Анотація. Реформування освіти непримусово підштовхнуло педагогів до розвитку, самореалізації та вдосконалення творчого потенціалу. Модернізація традиційних та впровадження інноваційних методів навчання створюють умови для якісного формування цифрової компетентності учнів в умовах інноваційного розвитку освітнього середовища закладу загальної середньої освіти. Сьогодні вже чітко стало зрозуміло, що раніше діючі педагогічні прийоми та методики навчання не мають такої ефективної дії для формування конкурентоспроможного фахівця.

Ключові слова: цифрові компетентності, майстер – клас, педагог – лідер, цифрові інструменти, короткострокові курси.

THE ROLE OF DIGITAL COMPETENCE OF A TEACHER IN THE MODERN EDUCATIONAL PROCESS

Lyudmila Kernytska,
Teacher of Computer Science, DZN «Derazhnyan
Center of Professional Education»

Abstract. Education reform forced teachers to develop, self-realize and improve their creative potential. The modernization of traditional and the introduction of innovative teaching methods create conditions for the qualitative formation of digital competence of students in the conditions of innovative development of the educational environment of the general secondary education institution. Today, it has already become clear that previously effective pedagogical techniques and teaching methods are not so effective for the formation of a competitive specialist.

Keywords: digital competences, master class, teacher is a leader, digital tools, short-term courses.



Сучасний світ переживає динамічні зміни у сфері інформаційних технологій, що суттєво впливає на всі сфери життєдіяльності, зокрема освіту. Інтеграція цифрових технологій у навчальний процес відкриває нові можливості для розвитку особистості, а також змінює роль педагога. У зв'язку з цим цифрова компетентність педагогів стає невід'ємною складовою їхньої професійної діяльності та запорукою ефективності сучасної освіти (Пригодій, 2011).

Метою дослідження є виокремлення основних проблем розвитку цифрової компетентності педагогічних працівників.

Сучасний викладач повинен володіти певним рівнем інформаційної та цифрової компетентності, щоб ефективно використовувати цифрові технології у своєму навчанні та орієнтуватися в цифровому ландшафті освіти, що постійно розвивається. Це включає в себе здатність використовувати інструменти освітніх технологій, такі як онлайн-ресурси, онлайн-платформа, інтерактивні дошки та системи управління навчанням, а також здатність ефективно інтегрувати цифрові технології в методи навчання та плани уроків (Radkevych et al., 2023).

Крім того, педагог повинен знати та вміти використовувати різноманітні засоби цифрового спілкування та співпраці, щоб спілкуватися та співпрацювати з учасниками освітнього процесу.

В умовах воєнного стану саме цифрові технології дають змогу не зупиняти навчання, а безпечно продовжувати його в дистанційному або змішаному форматі. Тому сьогодні цифрова грамотність для педагога стає пріоритетом.

Сьогодні педагогічним працівникам пропонують безліч курсів, тренінгів та різних навчальних програм із покращення, зокрема, цифрових компетентностей. Як викладач інформатики спрямовую своїх педагогів займатися підвищенням рівня викладацької та педагогічної майстерності і проходити короткострокові курси підвищення кваліфікації, різні тренінги, майстер – класи для формування своєї цифрової компетентності.

Викладачі ДНЗ «Деражнянський центр професійної освіти» долучились до опанування сучасними інтерактивними формами роботи за допомогою цифрових додатків та застосунків і пройшли дистанційні короткострокові курси та тренінги:

- «Інтернет – сервіси в освітньому процесі», методист Людмила ЛУЖНЯК НМЦ ПТО ПК у Хмельницькій області, 30 годин;
- «Створення професійного блогу (сайту) педагога», методист

- Олександр ПЕТРОВ МЦ ПТО ПК у Хмельницькій області, 8 годин;
- «Інструменти Google для професійної освіти», тренер Андрій ФІЛІПОВИЧ НМЦ ПТО ПК у Рівненській області на 30 годин;
 - «Методи та цифрові інструменти формування оцінювання» методичний центр Закарпаття, 10 годин;
 - «Цифрова освіта: від викликів до можливостей», тренер Оксана ХЛИНОВСЬКА НМЦ ПТО ПК у Рівненській області, 30 годин;
 - «Спільна робота над документами з використанням сервісів Гугл», тренер Вячеслав МАХОВКА методист НМЦ ПТО у Чернігівській області;
 - «Ментальна карта успішного педагога», методист Роман ССДОРЕНКО НМЦ ПТО у Чернігівській області, 6 годин;
 - Силабус курсу «Покращення цифрових навичок викладачів та управлінського персоналу закладів профтехосвіти» для педагогічних працівників (викладачі та майстри) EU4Skills, тренер Андрій ЗАЛУЖНИЙ, 30 годин;
 - «Google Digital Tools for Education/Цифрові інструменти Google для освіти», тренер Антоніна БУКАЧ, академія цифрового розвитку, 30 годин;
 - Педагоги стали учасниками таких майстер-класів:
 - «Цифрові інструменти для створення інтерактивних презентацій»,
 - «Цифрові інструменти для створення інтерактивних робочих аркушів»,
 - «Цифрові інструменти для створення тестових завдань»,
 - «Цифрові інструменти для створення інтерактивних відео» тренер Наталя ОСІНА методист НМЦ ПТО у Запорізькій області, і отримали сертифікати по 10 годин.

Крім того, рушійною силою, що здатна сприяти економічному зростанню держави та її розвитку, безперечно, є освіта, особливо під час війни. Для підтримки реформи професійно-технічної освіти в Україні ефективною є програма EU4Skills.

EU4Skills підтримує реформу на національному рівні у співпраці з Міністерством освіти і науки (МОН), Національним агентством кваліфікації (НАК) та іншими зацікавленими сторонами. Програма спрямована на підвищення ефективності реформи, покращення якості профтехосвіти та відповідності потребам ринку праці.

У рамках Програми ЄС «EU4Skills: Кращі навички для сучасної України») за підтримки Міністерства освіти і науки України



Національною агенцією освіти Фінляндії (EDUFI) у консорціумі з Omnia Education Partnerships (OEP) розроблено короткострокові онлайн-курси для підтримки відбудови України.

Педагогічний колектив ДНЗ «Деражнянський центр професійної освіти» активно долучились до проходження таких курсів:

- «Digital competence for work: creating digital content» 15 годин;
- «Емоційне вигорання: будуємо резильєнтність та життєстійкість» 16 годин;
- «Управління конфліктами» 16 годин;
- «Online professional development self-study module on Working with Families to support Wellbeing» 10 годин;
- «Online professional development self-study module on Emergency First Aid» 12 годин;
- «Online professional development self-study module on Working with Children in Crisis» 12 годин.

За результатами тестування було отримано сертифікати.

Динаміку проходження курсів підвищення кваліфікації педагогів можна спостерігати, перейшовши за посиланням <http://surl.li/nrvbo>.

На мою думку, успіх матиме той педагог, той онлайн-урок, де здобувачі освіти, і викладачі на одному рівні володіють цифровими компетентностями. Тоді комунікація йде на рівних, і педагог може сконцентрувати увагу групи на темі уроку.

Тренерка проєкту «Школу вгору» за напрямом «Цифрові компетентності вчителів», який організовує благодійний фонд «Восток SOS», Маргарита Сорока виокремила 5 основних цифрових навичок для педагогів:

1. Вміння грамотно вести аккаунт у соцмережах.
2. Записувати відео уроки у високій якості.
3. Вміти демонструвати ці відеоуроки здобувачам освіти.
4. Користуватися різними інструментами віртуальних дошок і платформ для зустрічей.
5. Правильно використовувати лінки та навчити цього своїх учнів.

Цифрова компетентність педагога є невід'ємною складовою сучасної освіти. Вона сприяє підвищенню ефективності навчального процесу, розвитку критичного мислення в учнів та підготовці їх до викликів цифрової епохи. Підвищення цифрової грамотності педагогів повинно бути пріоритетним завданням освітніх установ, оскільки саме

від рівня підготовки викладачів залежить якість освіти та конкурентоспроможність випускників у сучасному світі.

Отже, можна зазначити, що цифрова компетентність педагога – це запорука цікавого уроку, а цікавий урок – це запорука ефективного навчання.

Згадаємо вислів Ф. Ларошфуко: «Ваша доля у Ваших руках: змінійте себе, і Ви зміните навколишній світ». Я повністю згодна з цим філософом, тому вважаю, що гарний, справжній викладач ніколи не повинен зупинятись на досягнутому, він просто зобов'язаний постійно вести пошук нових форм та методів навчання і, відповідно, рухатися уперед, у ногу з часом, до нових вершин педагогічної майстерності не зважаючи на будь-які труднощі на своєму шляху. Адже дійсно навчаючи інших, ми вчимося і самі. І, на мій погляд, звичайно, лише справжній творчий педагог може заразити своєю вірою і талантом учнів.

Список посилань

Гуревич, Р. (2023). *Цифрове освітнє середовище в закладах освіти. Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.*

Гаврілова, Л. Г., & Топольник, Я. В. (2017). *Цифрова культура, цифрова грамотність, цифрова компетентність як сучасні освітні феномени. Інформаційні технології і засоби навчання.*

Овчарук, О. (2019). *Цифрова компетентність учителя: міжнародні тенденції та рамки. Нова педагогічна думка.*

Тимченко, О. В. (2019). *Формування інформаційно-цифрової компетентності майбутніх фахівців освіти.*

Овчарук, О. (2018). *Цифрова компетентність сучасного вчителя.* Інститут інформаційних технологій засобів навчання НАПН України.

Пригодій, М. (2011). Використання компетентнісного підходу при підготовці майбутніх учителів до профільного навчання учнів. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*, (3), 167–173. https://library.udpu.edu.ua/library_files/probl_sych_vchutela/2011/3/visnuk_24.pdf

Гуржій, А., Радкевич, В., & Пригодій, М. (2023). Підвищення якості підготовки майбутніх фахівців із використанням віртуальних



навчальних комплексів. *Нові технології навчання*, (97), 42–50.
<https://doi.org/10.52256/2710-3560.97.2023.97.05>

Radkevych, V., Pryhodii, M., Kruchek, V., Voronina-Pryhodii, D., & Kravets, S. (2023). Standardisation of vocational teacher training in Ukraine. *Professional Pedagogics*, 1(26), 94–102. <https://doi.org/10.32835/2707-3092.2023.26.94-102>

— 00 —

УДК: 631.1.016:37.091.3

СУТНІСТЬ ТА СТРУКТУРА ЕКОНОМІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХОВИХ МОЛОДШИХ БАКАЛАВРІВ З ОРГАНІЗАЦІЇ І ТЕХНОЛОГІЇ ВЕДЕННЯ ФЕРМЕРСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Андрій Костючик,
аспірант Інституту професійної освіти
НАПН України,
<https://orcid.org/0009-0000-9448-770X>
e-mail: tavrigan1@gmail.com

Анотація. У статті наведено результати аналізу літератури щодо економічної підготовки майбутніх фахових молодших бакалаврів з організації і технології ведення фермерського господарства. На основі правил формальної логіки, витлумачено поняття «економічна компетентність майбутнього фахового молодшого бакалавра з організації і технології ведення фермерського господарства». На основі аналізу змістових характеристик феномена запропоновано економічну компетентність цих фахівців розглядати як єдність таких взаємообумовлених компонентів: мотиваційно-ціннісного, когнітивного, діяльнісного та особистісно-рефлексивного.

Ключові слова: фахова передвища освіта, економічна компетентність, фахові молодші бакалаври з організації і технології ведення фермерського господарства, коледжі.